

Középkori kódexek titkaival indult a KönyvTÁRlat II. évfolyama

2012/10/05

[1]Fél öttől a Díszteremben biztonsági őrök által védett tárlókban tekinthették meg az érdeklődők két felbecsülhetetlen értékű kódexünket: az [Apollonius Pictus](#) [2]-t és a Ráskay Lea által másolt Margit-legendát.

Kaland, ármány, szerelem – ez volt az első előadás alcíme – és mindez megtalálható a középkor egyik népszerű regényében, amely Apollonius türoszi király históriáját tartalmazza. A kézirat újralfedezésének történetét, amely 2008-ban kezdődött, Boreczky Anna, a téma kutatója mesélte el.

A kézirat a soproni evangélikus konvent ajándékeként került a nemzeti könyvtár tulajdonába 1814-ben. A könyvtár díszített középkori kötetes kézíratainak újrakatalogizálása során figyelt fel a kódex művészettörténeti jelentőségére: a kötetet díszítő 38 tollrajzon láthatók az eredeti antik szövegillusztráció jellegzetességének nyomai.

A krisztianizált történetet – egy család szenvedésének majd az életük jóra fordulásának históriáját – 1000 körül másolták a Werden an der Ruhr-i bencés kolostorban, feltételezések szerint az eredetileg az 5–6. században Rómában keletkezett kézirat nyomán. Külön érdekesség, hogy a képek mellé a használók német neveket jegyeztek be – a szereplőket behelyettesítették a társaikkal.

Az Országos Széchényi Könyvtár 2011-ben hosszú, alapos előkészítés után, hasonmás kiadásban megjelentette az Apollonius Pictus-t.

„Az mennyországban az szentek, tudod-e, mit esznek? Én hiszem, hogy nem tudod. Az mennyországban mindennél jelesebb éték az kokonya (húsvéti kalács)” – árulta el Madas Edit. [A 16. század eleji magyar nyelvű irodalomba kaphattunk bepillantást](#) [3], amely szinte teljes

egészében apácák számára latinból fordított ájtatossági szövegek együttese volt. Férfi szerzetesek fordítanak, kompilálnak a gondjaikra bízott sororok számára olvasni és felolvasni valót. Az apácák buzgón másolják tovább a szövegeket, s használják őket egészen a 18. századig. Ezúttal a szövegek felől közelítjük meg a magyar nyelvű kódexek világát (mintegy 50 kézzel írott nyelvemlékkódex maradt fenn). Színes, pergő dialógusokkal, erőteljes képekkel találkozunk bennük, melyek meggyőznek arról, hogy unalmas szövegekkel a középkorban sem

[4]boldogulhatott, akire mások lelki, szellemi vezetése volt bízva.

Madas Edit a Sándor-kódexből és a [Könyvecse az szent apostoloknak méltóságokról](#) [5] című kódexből mutatott be részleteket.

Az est zárásaként a Szent Efrém Férfikar tagjai gregorián énekeket adtak elő, és a közönséget is megtanították a Veni pater...kezdetű énekre.

Következő alkalommal, október 19-én a reneszánsz rejtélyeit fedezhetjük fel 16. századi madrigálok kíséretében.

[A Könyvtárlat II/1. programja](#) [6]

[KönyvTÁRlat II.évfolyam – programajánló](#) [7]

[Kiállítások és ismeretterjesztő programok az OSZK-ban 2012 ŐSZ – TÉL](#) [8]

Forrás webcím: <http://www.oszk.hu/hirek/kozepkori-kodexek-titkai>

Hivatkozások:

- [1] <http://www.oszk.hu/sites/default/files/KonyvTARlat-II-1-beszam-05B.jpg>
- [2] <http://nektar.oszk.hu/hu/manifestation/3397739>
- [3] http://www.oszk.hu/sites/default/files/Madas-Edit_Beka-szalonna.pdf
- [4] <http://www.oszk.hu/sites/default/files/KonyvTARlat-II-1-beszam-08b.jpg>
- [5] <http://nektar.oszk.hu/hu/manifestation/742761>
- [6] <http://www.oszk.hu/konyvtarlat/konyvtarlat-2012-szept-27>
- [7] <http://www.oszk.hu/konyvtarlat/konyvtarlat-II-evfolyam>
- [8] <http://www.oszk.hu/sites/default/files/2012-osz-programok.pdf>
- [9] <http://www.oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek>